

Lapsiryhmän kielellisesti moninainen oppimisympäristö ryhmä B

- ▶ Kirsi Niiranen, Helsinki
- ▶ Tiia Korhonen, Haapavesi
- ▶ Virpi Havu, Helsinki

Kuva: Virpi Havu

Nykytilan arviointi

- ▶ Ryhmissä on käytössä kuvitetut päiväohjelmat, kuvitettuja lauluja, toiminnanohjauskuvat ryhmien kasvattajilla, kuvatuettujen leikien sekä tunnekorttien, kuvitetun lelujen/materiaalien paikat ja arjen kuvatuki (ruokailu, wc, pukeminen) sekä ryhmissä esiintyvät kulttuurit ja kielet esillä lippuina ja tervehdyksinä. Lukulumo -sovellusta käytetään kirjojen kuunteluun eri kielillä ja luetaan kirjoja eri kielillä.
- ▶ Ryhmissä on koettu olevan tarvetta lisätä oppimisympäristöjen kielitietoisuutta, sekä tuoda monikielisyttä näkyvämmäksi.

▶ Nykytilan arvioinnissa otettiin huomioon myös lasten osallisuus ja lasten mielenkiinnonkohteet. Tukeeko oppimisympäristö lasten leikkiä tai lasten aloitteita? Miltä oppimisympäristö näyttää lasten tasolta?

- ▶ Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä toimitaan joustavasti erikokoisissa ryhmissä ja ne muuntuvat tarpeen mukaan.
www.oph.fi
- ▶ Oppimisympäristöt sisältävät fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden.
www.oph.fi

Kuva: Virpi Havu

Varhaiskasvatussuunnitelma velvoittaa

- ▶ Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa siitä, että lapsiryhmän fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista oppimisympäristöä sekä lasten hyvinvointia ja toimintaa oppimisympäristössä seurataan päivittäin. Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön tulee mahdollistaa jokaisen lapsen osallisuus ja toimijuus. Sensitiivisen henkilöstön tuella ja ohjauksella oppimisympäristö houkuttelee lasta oppimaan ja auttaa häntä toimimaan sopivan haasteellisten tehtävien parissa. Lapsi oppii parhaiten, kun hän voi harjoitella merkitykselliseksi kokemiaan asioita, joita hän on juuri oppimassa, mutta ei vielä kunnolla osaa (Espoon suomenkielinen varhaiskasvatus, Varhaiskasvatussuunnitelma 2022).

Ajatuksena kieliseinän rakentaminen

- ▶ Aloimme pohtia kielen näkyväksi tuomista ryhmätilaan visuaalisesti miellyttävällä tavalla
- ▶ Tavoitteena oli helposti muokattava tapa, joka soveltuisi jokaisen ryhmän tarpeisiin
- ▶ Ajatuksissa pyöri mm. Kielilaukku, kielijuna tms.
- ▶ Lopulta päädyimme kielikupliin, koska erilaiset kuplat sopivat ryhmässä esiintyviin teemoihin (saippuakuplat, veden alla syntyvät kuplat)
- ▶ Myös ajatuksena kupliva kieli houkutti tarttumaan aiheeseen

Tehtävän tavoite

Tavoitteena on, että kielten maailma on fyysisesti nähtävillä oppimisympäristössä.

Kielitietoisuuden lisääminen: herätetään mielenkiinto puhuttua ja kirjoitettua kieltä kohtaan. Tuetaan myös lukemista ja kirjoittamista leikkillisesti. Havainnoidaan ja tutkitaan kieliä.

Henkilöstön ja huoltajien lisäksi myös lapset tulevat tietoisemmiksi kielistä ja siitä mistä ne muodostuvat.

Oppimisympäristöä muokataan visuaalisesti ryhmän toimintaa paremmin tukevaksi.

Kuva: Kirsi Niiranen

Minkälaiseksi haluan oppimisympäristön muuttuvan?

- ▶ Tavoitteena on oppimisympäristöjen muuttuminen vielä enemmän lapsia innostavaksi ja osallisuutta tukevaksi, jotta jokainen voi tuntea itsensä ryhmään kuuluvaksi.
- ▶ Kielikuplista on tarkoitus tulla ryhmien yhteinen projekti, jossa on yleisesti näkyvillä lapsia mietityttäneet asiat ja oivallukset kieleen liittyen sekä toteutunut toiminta.
- ▶ Kasvattaja rakentaa leikillä ja leikin kautta syvempää yhteyttä, jolloin kokemusmaailmasta tulee lapsen ja kasvattajan yhteinen. Rikas oppimis- ja leikkiympäristö ja kokemusmaailma tuottavat rikasta leikkiä. Leikkiessä lapsi oppii. On ymmärrettävä, että "leikki on kaikki, leikissä on kaikki. Jotta lapsi voi löytää tämän, on kasvattajan ymmärrettävä olla kaikki, eli olla leikki.

Kuva: Virpi Havu

Miten lapset hyötyvät?

- ▶ Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen, sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan. Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin.
- ▶ Henkilöstö toimii mallina lapsille erilaisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteettien rakentamisessa. Varhaiskasvatuksessa saadut kokemukset, tiedot ja taidot kulttuuriperinnöstä vahvistavat lapsen kykyä omaksua, käyttää ja muuttaa kulttuuria. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön.

Mikä vasun sisältö toteutuu paremmin?

- ▶ Oppimisympäristöissä edistetään lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta sekä tuodaan näkyväksi kulttuurista moninaisuutta. Varhaiskasvatuslaki 3 § 1 momentti 2 kohta ja 10 §
- ▶ Lasten ideat, ajatukset ja mielenkiinnon kohteet ovat nähtävillä ja muovautuvat vuoden aikana tarpeen mukaan (OPH 2022, s. 36)
- ▶ Kielikuplilla voidaan myös dokumentoida lasten oppimista kielten rikkaassa maailmassa sekä suunnitella ja arvioida henkilöstön toimintaa
 - Vahvistetaan lasten kielellisten taitojen/valmiuksien sekä kielellisen identiteetin kehittymistä. Vahvistetaan lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin. (OPH 2022, s. 44-45)
 - Kieli on sekä oppimisen kohde että väline
 - (OPH 2022, s. 45)

Mitä muutos edellyttää käytännössä?

- ▶ Ryhmän aikuisten tietoisuutta kielen kehityksen merkityksestä ja kaikkien sitoutumista siihen.
- ▶ Henkilöstön innostuneisuutta.
- ▶ Aitoa läsnäoloa ja lapsituntemusta. Lasten aloitteiden sekä mielipiteiden kuuntelemista. Lapset ovat aktiivisina vaikuttajina.
 - Äidinkielten ja tunnekielen merkityksen tunnistaminen monikielisyyttä huomioitaessa.
 - S2 -suunnitelman tekemistä ja säännöllistä arviointia. Esimerkiksi Kielipedan käyttöä työvälineenä.
 - Yhteistyötä huoltajien kanssa.
- ▶ Kokopäiväpedagogiikan merkityksen sisäistämistä. Kieli on läsnä kaikkialla ja kaiken aikaa.

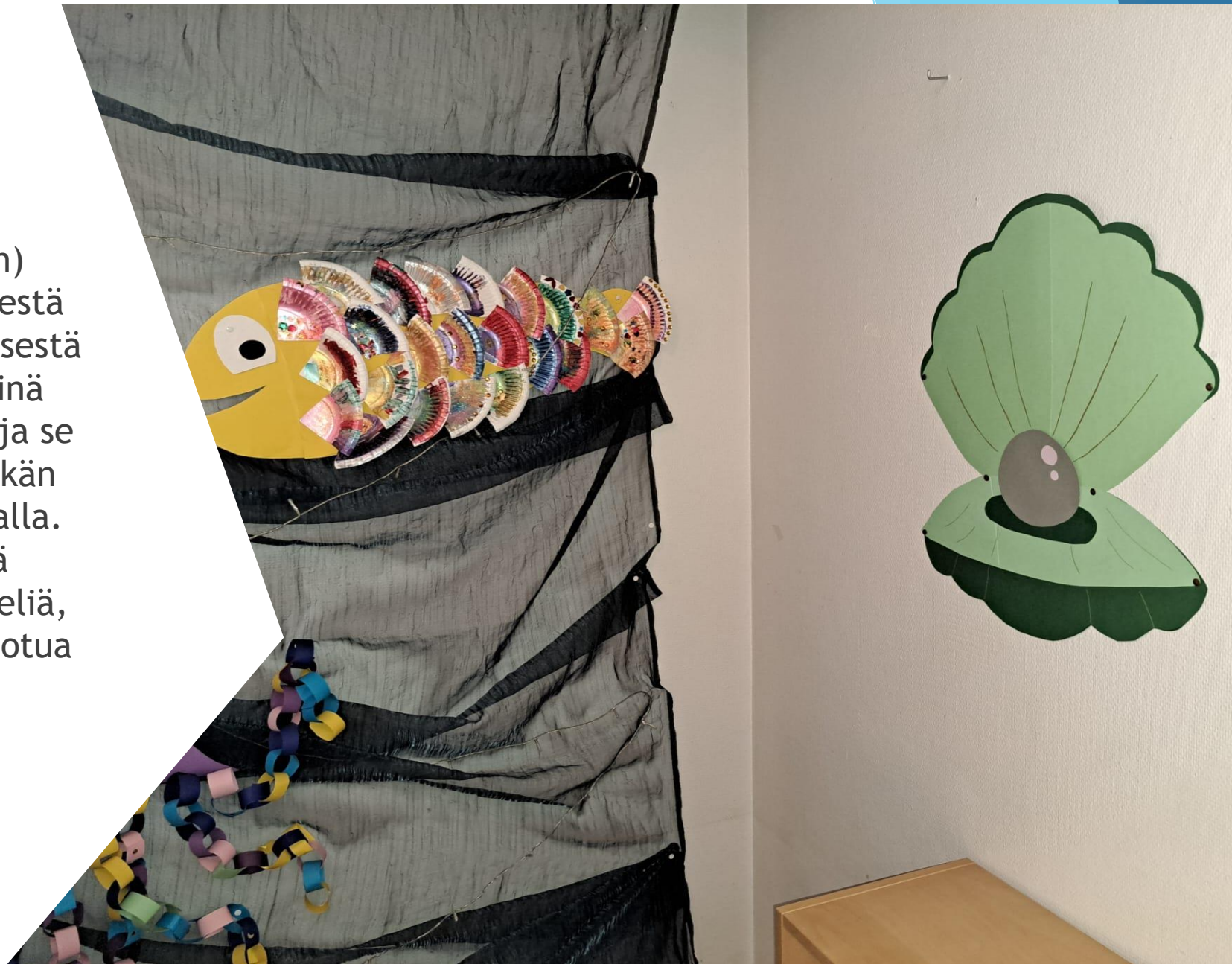

Kuva: Virpi Havu

Havainnot

- ▶ Materiaalin esittelyn jälkeen siitä tuli isommille lapsille nopeasti osa arkea ja heille oli tärkeää saada omia oivalluksiaan kielestä esille
 - Lapset ovat myös alkaneet muistutella aikuisia jos kupliin ei ole lisätty jotain käsiteltyä asiaa
- ▶ Kielikuplien esittelyn jälkeen olemme lisänneet yhdessä lasten kanssa kupliin tekstiä esim. Riimit, kirjaimet ja tavut.
- ▶ Riimittelystä on tullut kiva odotteluleikki Riimikuvaparien avulla opetellaan sanoja ja etsitään omalle kuvalle riimipari.
- ▶ Keskusteltu lasten kanssa kirjojen sisällöstä ja lisätty tekstiä kielikupliin sen pohjalta kirjan nimen lisäksi.
- ▶ Opeteltu viittomia lauluista.
- ▶ Lapset ovat bonganneet kirjaimia muualtakin päiväkodista.
- ▶ Lapset tykkää tavuttaa yhdessä heidän nimiä.
- ▶ Lapset ovat innostuneet opettamaan rohkeasti omalla kielellä sanoja muille, sekä laskemaan 1-5.

- ▶ Isompien lasten (eskarilaisten) kanssa voi jo keskustella kielestä käsitteenä sekä sen merkityksestä ihmisille. Silloin myös kieliseinä voi olla melko monipuolinen ja se elää välillä pidemminkin pätjän lasten omien ajatusten voimalla. Aikuisten tulee tietysti välillä tuoda tietoisesti uutta/eri kieliä, joiden avulla taas saadaan luotua keskustelua ja ihmettelyä.

Kuva: Tiia Korhonen

Kuva: Tiia Korhonen, tehty Canvalla

PUNAINEN
RED
КРАСНЫЙ
ЧЕРВОНИЙ

- ▶ Kun kielistä alettiin jutella, alkoivat lapset miettiä missä kaikkialla kieltä käytetään ja mitä kieltä. Keskustelussa tuli esiin myös päiväkodilla vieraileva koira, jonka viestintä alkoi myös kiinnostaa.
- ▶ Yhdessä kuunneltu kirjoja eri kielillä, välillä myös ilman kuvia ja kokeiltu kuka ymmärtää tarinaa milloinkin. Tästä saatiin aikaiseksi hyvää keskustelua esimerkiksi siitä, miltä tuntuu tulla uuteen maahan, jossa puhutaan eri kieltä kuin mitä itse on oppinut puhumaan.
- ▶ Toistot tärkeitä, samoin asioiden havainnollistaminen kuvien avulla.

TRAKTORI
A TRACTOR
ТРАКТОР

NKKA
DUCK
УТКА
КАЧКА

Johtopäätelmät

- ▶ Kieliseinän toteuttaminen on mahdollista eri tyyppisissä ryhmissä, kunhan tiimin jäsenet ovat siihen sitoutuneita.
- ▶ Muokkautuu vuoden aikana joustavasti ryhmän mukaan.
- ▶ Lasten huoltajat mahdollista osallistaa kieliseinän rakentamiseen.
- ▶ Lapset innostuneita, kokevat olevansa enemmän osallisena toiminnassa (erityisesti suomea toisena kielenä puhuvat lapset).
- ▶ Asioiden näkyviksi tekeminen tuo kielen osa-alueen myös vahvasti henkilöstön tietoisuuteen.

Kuva: Virpi Havu

Kielikuplien kehittäminen jatkossa

- ▶ Kupliva kieli -seinä elää ryhmän pedagogisen suunnitelman mukaan täydentyen eri teemojen mukaisesti.
- ▶ Kieliseinää voisi muokata vielä moniaistillisemmaksi:
esim. kirjaimia
kohokuvioin/hiekkapaperilla
tms. tai lisätä QR-koodien avulla kuunneltavia pätkiä (esim. tervehdykset)
- ▶ Kieliseinään voisi lisätä myös kulttuurisen näkökulman, esimerkiksi perheissä juhlitut juhlat olisi helppoa tuoda vastaavasti/rinnakkain kielen kanssa esille.

Kuva: Virpi Havu

Lähteet

- ▶ <http://www.oph.fi>
- ▶ Nyman, Hanne 2018. Hannelandia. Miksi leikki? <https://www.hannelandia.fi/>
- ▶ Opetushallitus 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf
- ▶ Varhaiskasvatustlaki 2018/540. <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540#Lidm46111192102432>
- ▶ Varhaiskasvatussuunnitelma 2022. Espoon suomenkielinen varhaiskasvatus. https://admin.espoo.fi/sites/default/files/2022-12/Varhaiskasvatussuunnitelma_2022_saa_vutettava.pdf

